



# DEN NORSKE KIRKE

Hamar bispedømmeråd

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk  
kirkeråd  
Postboks 799 Sentrum

0106 OSLO

Dato: 02.11.2018

Vår ref: 18/04066-5 JAJ

Deres ref: 17/05144-2

## Svar på høring om ny fordelingsnøkkel mellom bispedømmerådene av tilskudd til menighetsprestetjeneste

Hamar bispedømmeråd behandlet i sitt møte 31.10.2018 sak om Høring – Ny fordelingsnøkkel mellom bispedømmerådene av tilskudd til menighetsprestetjeneste (saksnr 52/18).

Saken ble enstemmig vedtatt med følgende vedtakstekst:

*«Hamar bispedømmeråd ber stiftsdirektøren utarbeide høringssvar om ny fordelingsnøkkel for ressurser til menighetsprestetjeneste i henhold til administrasjonens saksframlegg og med de endringer som framkom under behandlingen av saken».*

I det følgende foreligger høringssvar fra Hamar bispedømmeråd.

### Innledning

Hamar bispedømmeråd takker for anledningen til å besvare høringen.

Ressurser til menighetsprestetjenesten utgjør ca. halvparten av den totale bevilgningen til rettssubjektet Den norske kirke. Hvis vi velger å se bort ifra det Hamar bispedømme videreformidler av tilskudd, så utgjør prestetjenesten rett under 90 % av bispedømmets driftsbudsjett. Fordelingsnøkkel vil således påvirke ressurstilgangen til den desidert største delen av virksomheten.

Forslaget som legges fram, med en indikasjon om en økning på ca. 0,5 mill. kroner for Hamar bispedømme sin del i forhold til dagens bevilgning, må sies å være relativt nøytralt for vårt bispedømme.

Rapporten beskriver historikk, bakgrunn og forslag til løsninger. Høringsbrevet inviterer bispedømmerådet til å besvare i alt sju høringsspørsmål.

Hamar bispedømmeråd har over flere år, og senest i forbindelse med vedtak om omstilling sommeren 2017, benyttet en type fordelingsnøkkel som likner mye på den som blir foreslått nasjonalt. Den har gjerne blitt benevnt «bemanningsplan for prestetjenesten».

På denne måten har bispedømmerådet forsøkt å bruke omforente objektive kriterier som beslutningsgrunnlag for endring og omstilling i prestetjenesten. Vurderingen er at dette har

fungert godt for Hamar bispedømme og gitt en betydelig grad av forutsigbarhet og legitimitet ved endringene.

Ved et opplevd behov for omfordeling av ressurser nasjonalt, eventuelt for å legitimere dagens ressursfordeling, vil det være påkrevd å gjøre også dette basert på objektive og omforente kriterier. Disse bør også kunne ta opp i seg en viss grad av dynamikk i utviklingen, slik at man ikke må revidere fordelingsnøkklene hyppig.

Samtidig bør også systemet være så vidt enkelt at det er mulig å ettergå de data som ligger til grunn for fordelingen og holde systemet vedlike uten at man bruker for mye ressurser til administrasjon.

Det er avgjørende for fordelingsnøkklens suksess at kriteriene, parameterne for disse og, ikke minst, vektingen mellom kriteriene, anses som nøytrale. Man må ikke få en opplevelse av at systemet lages for å få komme fram til et bestemt resultat. Resultatet må tvert imot komme som en konsekvens av systemet. Kriteriene bør således reflektere den reelle arbeidsbyrden i prestedtjenesten, slik at ressursene fordeles i henhold til dette, eventuelt bevisst legge om til en politisk omprioritering av ressursene.

Fordelingsnøkkelens består av et sett med kriteriene som det foreligger parameterdata til hver for seg, men som så vektet prosentvis opp mot hverandre. Denne vektingen gir stort utslag for fordelingsnøkkelens. Det argumenteres godt for vektingen mellom kriteriene. Det er opplagt at vektingen selvsagt kan diskuteres, men samtidig er det ikke åpenbart enkelt å påstå at en annen vekting objektivt ville være mer fornuftig eller hensiktsmessig. Det vil alltid kunne argumenteres for andre kriterier, andre parametere og andre vektinger, men systemet vil da fort bli for komplisert og omfattende.

## **Svar på høringssspørsmål**

*1) Er det sider ved arbeidet med fordelingsnøkler og kirkemøtesakene i sak KM 18/16 og sak KM 7/17 som burde vært fulgt opp på en annen måte?*

Hamar bispedømmeråd anser at det har blitt gjort et grundig arbeid med denne saken. Det har også tidligere blitt gjort utredninger på området som har ligget til grunn for rapporten som nå foreligger.

Høringssvarene vil ytterligere kvalitetssikre det arbeidet som er gjort. Det vil være krevende å oppnå full konsensus i denne saken, ettersom resultatet eventuelt blir at noen bispedømmer får styrket sine økonomiske rammer, mens andre nødvendigvis vil få svekkede rammer.

*2) Mener høringsinstansene at forventningene til en ny fordelingsmodell er tilfredsstillende ivaretatt i forslaget?*

Hamar bispedømmeråd anser at rapporten og forslaget som legges fram i all vesentlighet er dekkende for de forventninger som var knyttet til saken.

*3) Mener høringsinstansene at de parameterne som er benyttet og vektingen av disse samsvarer med prestenes tjeneste og derfor kan brukes til å fordele budsjettmidler til menighetsprestedtjeneste?*

Rapporten tar utgangspunkt i prestenes arbeidsoppgaver slik de er nedfelt i tjenesteordningen for prester. Således er antall gudstjenester, antall dåp, antall vigsel, antall gravferder og antall konfirmanter kriterier som anvendes.

Videre legges det til grunn at Den norske kirke skal være en landsdekkende åpen folkekirke. Derfor er det valgt kriterier som antall kirkesteder, medlemstall og reisetid.

Hamar bispedømmeråd vurderer det slik at et kriterium som antall sokn vil være langt bedre egnet enn antall kirkesteder for prestenes reelle arbeidsbelastning. Antall kirkesteder vurderes å være en underordnet faktor for prestens tjeneste og vil i hovedsak være dekket inn av kriteriet reisetid, og, i noen grad av antall gudstjenester og kirkelige handlinger.

Antall sokn som kriterium vil kunne dekke ressursbruken hva angår møter i menighetsråd og annen lokalkirkelig aktivitet, noe som ikke dekkes inn av andre kriterier i forslaget. Rapporten hevder at det er et mål at antall sokn skal reduseres. Hamar bispedømmeråd er dog ikke kjent med at dette skal være noe mål i seg selv, selv om det kan være hensiktsmessig å vurdere om soknstrukturen er optimal alle steder. En reduksjon i antall sokn kan også medføre reduksjon i kirkelig aktivitet og lokal oppslutning om folkekirken.

Ved å bruke antall sokn som kriterium vil man vektlegge ambisjonen om at Den norske kirke skal være landsdekkende. Hamar bispedømmeråd vil derfor anbefale at man bytter ut kriteriet «antall kirkesteder» med «antall sokn» og bruker samme vektning som «antall kirkesteder» har i forslaget til modell.

Utvalget har lagt inn et kriterium som kalles «storbyutfordringer». Det brukes da et parameter for levekår som fanger opp dette. Det argumenteres med at de større byene har særskilte sosiale utfordringer kirken må rette ressurser inn mot. Særlig i Oslo er den relative oppslutningen i form av medlemmer i Dnk redusert. Det synes åpenbart at uten et kriterium som reflekterer en så vidt annerledes demografi, ville en fordelingsnøkkelen kunne gi et radikalt større utslag i disfavør av Oslo bispedømme.

Parameteret for levekår er ikke kun rettet mot storbyer, selv om det gjør absolutt størst utslag i Oslo. Hamar bispedømmeråd anbefaler derfor at man endrer benevnelsen av dette kriteriet til «samfunnsutfordringer» eller «sosiale utfordringer». Bispedømmerådet støtter for øvrig at kriteriet benyttes og vektet slik det er fremmet i forslaget.

Hamar bispedømmeråd slutter seg til anvendelsen og vektingen av de øvrige kriteriene slik de foreligger i forslaget.

#### *4) Bør det utarbeides en fordelingsnøkkel også for spesialprestetjenesten?*

Det er utfordrende å se for seg at man kan lage en enkel fordelingsnøkkel for spesialprestetjenesten. Denne er i noen grad en konsekvens av lokaliseringen av de institusjonene spesialprestene betjener. Det er også en konsekvens av prioriteringer som er gjort i det enkelte bispedømme mellom ressursbruk til menighetsprestetjeneste og spesialprestetjeneste.

Det kan likevel være naturlig å foreta en kartlegging for å avdekke om det over tid har oppstått urimelige skjevheter mellom bispedømmene i tilfanget av ressurser til disse formålene som ikke har kommet av lokale/regionale prioriteringer, men nasjonale tildelinger til stillingshjemler. En slik kartlegging vil være et beslutningsgrunnlag for om man vil gå videre for å eventuelt omprioritere på nasjonalt nivå mellom bispedømmene.

5) *Er det behov for andre endringer i prinsippene og fordeling av midler i gruppe 1A, 1B, 2 og 3?*

Det kan være formålstjenlig å sette i gang et arbeid med å se på helheten i ressursbruken også på feltene kirkelig undervisning, trosopplæring og diakoni. Det vil da være naturlig at man ser på ressursinnsatsen til kirkelig undervisning og trosopplæring under ett og diakoni for seg. Det kan være at det over år har oppstått skjevheter mellom bispedømmene hva angår tildeling til diakoner og kateketer.

Diakonitilskuddet finansierer vanligvis 50 % av utgiftene til stillingene, den andre halvparten finansieres lokalt. En eventuell omfordeling ville ha som forutsetning at det er lokal finansiering klar til andre geografiske steder enn i dagens struktur. Hamar bispedømmeråd ønsker en styrket satsning på diakoni og eventuelle nye tildelinger bør skje på bakgrunn av omforente fordelingsnøkler.

Tildelingen til trosopplæring skjer i all hovedsak som et tilskudd pr. døpte barn. Selv om eksempelvis Hamar bispedømmeråd har valgt å benytte utjevningssidlene for å styrke distriktene, medfører et slikt percapitatilskudd at det tas lite hensyn til geografi og smådriftsulemper.

Hamar bispedømmeråd vil imøtese at man ved en gjennomgang av tilskuddsordningene for kirkelig undervisning, trosopplæring og diakoni i større grad ivaretar at rDnk skal være en landsomfattende folkekirke.

6) *Er det tilslutning til konklusjonen i rapporten, med ny fordelingsnøkkel?*

Med det forslaget til endring som legges fram i saksframlegget hva angår at antall sokn erstatter antall kirkesteder som kriterium og man endrer benevnelsen for kriteriet «storbyutfordringer» til «samfunnsutfordringer», tilslutter Hamar bispedømmeråd seg konklusjonen i rapporten.

7) *Dersom det blir en ny fordelingsnøkkel, hvor raskt bør den implementeres?*

Forslaget synes å presentere en relativt sett moderat vridning i ressurstildeling mellom bispedømmene. Ved å fordele virkningen av de endringene systemet legger opp til over to år vil bispedømmene planmessig kunne gjennomføre omstillingen. Dette gjelder både de som må redusere og de som skal øke bemanningen.

Med vennlig hilsen

Freddy Knutsen e.f.  
stiftsdirektør

Jon Arne Johansen Harby  
økonomisjef

*Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.*

Mottakere:

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk  
kirkeråd

Postboks 799  
Sentrum

0106 OSLO